

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pe anul Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 8 C. 50 fl.
 Pe anul Sibiu pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
 Pe anul Sibiu pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
 Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
 Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
 Epistolele nef. neate se refuză. Articoll nepublicati nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Dreptul electoral.

III.

Dacă cei din tabăra magiară, oțeni de greutatea lui Tisza Kálmán, Annyi și Simonyi Ernő, astăzi toți treptuți la cele eterne, pentru a face loc dicită Zoltanilor, au văzut și au înțeles că legea electorală ardeleană de 1872 e dușmănoasă Românilor, și că înșurubându-se ba înășprindu-se dispozițiile ei în proiectul de lege care se prezentase la 1872 dietei spre desbatere, nedreptatea față de Români și prin urmare nemulțămirea acestora are să devină mai mare: cu cât mai vârstă au trebuit să vadă și să înțelégă opătații români pe cari îi aveam atunci în dietă că primejdia ce amenința pământul român din Ardeal e mare și se vede delăturată?

Au înțeles-o deci și au luptat pentru delăturarea ei în prima linie, și nu numai în linia a doua pentru sufragiul universal.

Primul dintre deputații români care au avut în 1872 pentru a comite proiectul de lege despre care e vorba a fost *Sigismund Pap*. A roșit o vorbire foarte temeinică, plină de gânduri tari și de date statistice ne-șterșurabile, la cari s-a provocat mulți discursuri furibunde cari i-au urmat. A fost oare că e absurditate să fie într-o țară două feluri de legi (una pentru orașe și alta pentru Ardeal) ear dacă s-ar face o singură lege, atunci *uninicia Ardealului cu Ungaria e numai ficțiune*, nu realitate. A spus apoi în cifre în-șurșă monstruositate a proiectului de lege cu privire la Ardeal, arătând cum în orașe dispozițiile luate sunt îndreptate în contra Românilor. A arătat cum 18 orașe din Ardeal trimit la dietă 23 de deputați, pe când comitatele, locuite în mare majoritate de Români, trimit numai 20 de deputați. Dar' cele 18 orașe au numai 107,962 locuitori, pe când comitatele cu un milion și un sfert de locuitori. Va să zică, nu orașele, ci comitatele compun țara Ardealului. Apoi cele 18 orașe cu 23 deputați plăteau directă pe atunci 297,039 fl., pe când comitatele plăteau 2.614,592 fl. Va să zică nici averea nu era reprezentată prin orașe, ci prin comitate. A arătat mai departe, cum Sécuii, o comitate de omeni, aleg 10 deputați, și alții, altă mână de omeni, 22 de deputați, ear' milionul și un sfert de Români au puté în cazul cel mai bun să trimită numai 20 de deputați la dietă, ear' în realitate nu vor puté trimite nici alții, în urma censului ridicat ce se cere pentru a fi alegători, pe când omegii unguri au drept de alegere și ear' să plătescă măcar un cruceriu rușinat ca dare directă. A spus apoi următoarele adevăruri:

Pentru favorul cel mare acordat orașelor se pôte aduce numai un singur motiv, acela, că în orașe se dezvoltă industria, ear' industria trebuie să fie în împărțată. E foarte plauzibil și argument și luat în abstract este corect. Dar' aplicarea lui, față de legea electorală, e gresită și nedreptă. Pentru că pe lângă tot respectul ce trebuie să se aibă față de industrie, atâtă importanță trebuie să se aibă față de agricultură, și să se puté să se dau, ca se prezintă în fața noastră și acul orito-

riului, calapodul ciobotarului, răsboiul pânzariului, ori lutul olariului de cât plugul agronomului și acel pământ, din rodul căruia trăiește și se hrănește și industriașul, și a cărui complex îl numim *patria noastră comună*.

Patria iubită, când începe să i-se întunece steaua norocului, nu negustorii și croitorii, nu cismașii și ceilalți industriași au obiceiul să o scotă din primejdie, ci aceia cari posed sfântul pământ al patriei ca proprietate, ei și cu sutele de mii de copii ai lor. Acestia chiar și când se află în sclăvie sunt legați în permanență de pământul patriei, pe când ceilalți în zile furtunoase venite peste patrie se resfiră ca rândunelele toamna, când dă vântul rece. Nu trebuie deci să preferim pe industriași și pe comercianți, în *detrimentul agricultorilor*, pentru-că asta înșemână atâtă, cât a vătăma valoarea sfântului pământ al patriei. Să ne ferim a o face acésta, pentru-că o astfel de crimă comisă în contra patriei mai curând ori mai târziu se va răsbuna fără cruțare.

Au urmat acum alte date statistice exacte, cu cari oratorul a arătat nedreptatea ce se cuprindea în felul cum e stabilit censul în proiectul de lege cu privire la Ardeal, pentru Români cari formează majoritatea covârșitoare din populațiunea acestei țări, și declararea, că cu dreptate ar fi, ca și pentru Ardeal să se stabilească același cens ca și pentru Ungaria, căci altcum se desfac legăturile unianit, și atunci „să nu mai spunega domnilor, că Români sunt împregnați cu idei separatistice, că Români graviteză în afară, ci luați piatra și o aruncați asupra acelor, cari se folosesc de influința ce o au asupra guvernului ca în patria acésta comună, pentru acest parlament comun să nu se pôte face o lege electorală comună, și cari din frică nemotivată nu pot permite ca iobagiul din Ardeal să se împărțască de aceleași drepturi de cari se bucură cel din Ungaria“ . . . le spunea Pap în dietă deputaților magiari din Ardeal, cari își temeau mandatele, dacă se făcea legea electorală altcum pentru Ardeal și nu, așa cum a fost croită la 1848.

Și earși au urmat date statistice referitoare la cens și la raporturile urbariale și apoi încheierea frumoșei și temeinice vorbiri în modul următoriu:

„Declar onorată casă, că n'asî puté stima pe acela, ba cu scârbă m'asî întorce de la el, care nu s'ar îngrijî în mod rațional de mijlocele de conservare pentru al seu neam. Da, așa am zis domnilor, că de mijlocele de conservare proprie trebuie să se pörte de grijă cu rațiune! Și acum întreb, este lucru rațional, că în parlamentul comun, cu privire la Ardeal stăm în față cu astfel de deputați cari nu sunt efluxul adevăratei reprezentări de popor? E prudentă de bărbat de stat, că noi, pe lângă menținerea legii electorale feudale a Ardealului, poporul prevalet de acolo, din Ardeal, anume pe Români, îi fimem izolati de poporul magiar și îi condurăm la pasivitate? Ori apoi în fine, are înțeles, valoare și vitalitate faptul, că în Ardeal domnul Ungur nu vrea să întindă mâna Românilor pe care l'a văzut lângă sine și în vremile cele mai

posomorite, totdeuna, care n'a dat motiv serios de a i-se trage la îndoială alipirea, care nu și-a vîndut patria și pământul nici odată și nimenui? Asta nu e prudentă de stat, ci tocmai contrariul. . . Să nu-mi spună mie nimeni, că națiunea magiară e o națiune mică, și că de frică voiește să și formeze pe căi meșteșugite, în scopul conservării proprii, majoritatea sigură în parlamentul comun și în comitate, la justiție și administrațiune. Nu domnilor, pentru-că mărimea unei patrii și a unei națiuni nu se măsură așa cum inginerii măsură riurile și lacurile, văile și terenurile, în lung și în lat, — ci mărimea unei națiuni trebuie măsurată în mod perpendicular, de jos în sus, cum se măsură munții și stâncile, și astfel măsurată, acea națiune e mai mare, mai plină de viață (fie ori-cât de mică la număr) și totodată mai tare, care dă și asigură cele mai multe drepturi pe sêma poporului.

Să o facă acésta națiunea magiară, care are misiunea aici în Europa de mijloc, și dacă va fi în stare să și înțelégă misiunea, în mod instructiv și cu bucurie se vor grupa în jurul ei toate celelalte naționalități, o vor sprijini și apăra, ferindu-o de toate primejdiile. La loc de frunte se vor afla însă Români, și anume, nu numai cei din Ungaria și din Ardeal, ci și cei din România unită, cari dacă vor vedé frățietate, dreptate și echitate manifestată din partea Magiariilor, astăzi în posesiunea puterii, vor fi gata în totmai ca luptătorii lui Catilina, după cum spune Salustius, „locum quem vivi occupare, etiam cadaveribus tegere.“ Sau, dacă Români în patria acésta comună vor fi sprijiniți de elementul dominant magiar, locul pe care l'au ținut ocupat ca omeni vii, îl vor acoperi cu corpurile lor și ca căzuți în luptă pentru apărarea patriei.“ — (Aprobări generale).

Tot din punctul de vedere al dispozițiilor nedrepte luate cu privire la Ardeal a fost combătut proiectul acesta de lege la anul 1872 și din partea deputatului *Demetriu Bonciu*, pe când deputații *Eugeniu Mocsonyi*, *Alexandru Mocsonyi* și *Vincentiu Babeșiu* au pledat cu frumos succes oratoric pentru sufragiul universal. Așa și-au împărțit rolurile deputații naționali români la anul 1872, căutând unii să apere principiul și ideia sufragiului universal, ear' alții să delătore răul ce ne amenință prin stabilirea unui cens urcat și nedrept pentru Ardeal.

Vom reasuma într'un articol următoriu principiile pe basa cărora s'a făcut apărarea și cererea sufragiului universal în dieta de la 1872.

Situațiã politicã e aceeași, încurcată. Știrile mai noue spun însă, că cabinetul Fejérváry va fi în curând de nou inactivat și că M. Sa e aplesat a consimți cu proiectul lui Kristóffy despre sufragiul universal, cu anumite modificățiuni. Dar' pozitiv nu se știe nimic. Fapt e, că Fejérváry a fost primit de M. Sa Marti în abiață, mal întâia oară, apoi — după ce fusese primit și ministrul-president al Austriei, Gauts h., — împreună cu ministrul Kristóffy și Lányi. Despre rezultatul acestor audiențe până acum se știe numai, că M. Sa a dămis „cu grație“ pe ministrul, cari vor elabora textual definitiv al proiectului de lege despre votul universal.

Conflictul între România și Grecia. Luni s'a ținut la București consiliu ministerial, în care s'a decis, că guvernul va prezenta puterilor o notă diplomatică, va urca taxele de patentă pentru invențiunile grecești și va supune la dări mai mari pe Grecii din România, va retrage comunităților bisericesti grecești din România recunoșterea lor oficială, ceea-ce înșemână diolvarea acestor comunități, va denunța contractul comercial cu Grecia și va pune taxe mari pe măile grecești cari intră în porturile române.

Dieta Bucovinei se va deschide la 10 Octobrie. Situațiã parlamentară va fi foarte interesantă, deore-ce majoritatea va fi earși a Românilor aliați cu Germanii.

Anglia și cestiunea macedonenã. Ministrul de externe al României a fost avisat, că marile puteri europene sunt sesizate de o propunere a guvernului englez după care toate puterile mari să trimită câte un detașament pentru menținerea ordinii în Macedonia.

Di general Lohovari a trimis instrucțiuni legașilor români respectivi spre a înalța, ca și România să trimită un detașament de infanterie în Macedonia.

Serbările din Sibiu.

— Impresii și păreri ale unui bucareșean. —
 (Urmas).

Industria ceramică a Românilor de Mădole este espună în orice cazare mari destinate a deveni în urmăre mesul permanent al Asociațiunii.

M-ar trebui colone întregi ca să descriu cum meriã nenumăratele cusături pe răsă, alesături, alțițe, fote, vâlnice, velințe, brobode, ștergere, păstalei, catrințe, fi, cojoco bonde, brîe, scotețe, bete, și altele și altele, unde gingășia culorilor potolite, eleganța desenului geometric, neted și sever, migălela cusăturii așa de mă-unte, că de ab'a o poți urmări cu ochiul. Și toate astea fără model, eșite din mîntea unei rase superioare, moștenite d'in mamă în fică cu o minunată neclintire, timp de mai multe sute de ani.

Ce păcat că industria covârșitoare, cu mașinile ei, cu estinătatea lucrului mecanic, cu maxima „timpul e bani“, caută cu înșurșă, și reusește în parte să nîmi êică și acésta manifestație strălucită a gustului estetic, firesc al nemului nostru!

Noroc însă că se gîsesc și la noi și dincolo omeni cari se silesc să păstreze aceste tezaure și să le reproducă în deseneuri colorate, înfinșând și ateliere sau încurajând munca țeranilor. Așa, chiar acolo în esposiție sm văzut frumoșele caiete cu *Modele de cusături românești*, editate de *Minerva Cosma*, admirabilul album de deseneuri românești editat cu spesele Reuniunii agricole române de către harnicul *Comșa*, profesor la seminariul din Sibiu, lucrare monumentală în curs de publicație, care s'a rășfădit puțin și pe la noi anul trecut.

Acî e locul să notez că profesorul *Comșa*, vechu și bun amic al meu încă din timpul Memorandului și pe care l'am vizitat atunci în răcoșea (!) de la Vai, este astăzi un bun și activ adunător de lucruri țărănești. Colecțiunea lui de țesături vechi și noi, de minunate scotețe în lămo, de ciobete casnice minime, de țesături admirabile, este vrednică de o atenție deosebită, și mulți din noi am petrecut ore de interesantă în casa simpaticului profesor în vizita la muzeul de artă românească.

Se sperăm că toate aceste silințe vor pune cât mai curând o stavilă introducerii în industria țesăturilor de casă a acelor modele de un rău gust revoltător, pe cari au început să le adepse țărancile noastre, precum trandafiri, pășări și alte lighioane, cari se văd câte odată împodobind cămășile și șorțurile sătenelor de pe lângă orașe.

Intr'una din camerele muzeului sunt espuse două hărți geografice foarte interesante, indicând proporția în care se găsește némul românesc față de celelalte în diferitele comitate ale Ungariei. Ni-se dau explicațiuni amănunțite din cari vedem cu bucurie, că Românii câștigă mereu în număr și în avere, și că limba noastră servă mai mult de cât cea ungară drept limbă comună între cei de naționalități diferite. Hotărît, *dulcea* limbă a lui Arpad nu le place, n'ai ce să le faci omenilor.

Un interes deosebit deșteptă colecțiunea foarte bogată de fotografii — câte-va sute — întinse pe pereții mai multor camere și cari reprezintă coștume, case, interioruri, serbări din toate ținuturile românești. Varietatea îmbrăcămintelor este foarte mare: deosebiți numai de cât pe Românul din câmpie de cel de munții apuseni, pe cel din Năsăud și cel din Banat, pe mândra Siliștencă de srintena mantencă din Abrud. E o adunare foarte nimerită de icône, cari oglindesc minunat viața românească de peste Carpați.

Menționez în fine — și multe le las la o parte ca să nu mă întind peste măsură, — o grupă plină de mișcare și de viață, înfățișând serbarea „junilor” din Brașov în ziua de după Paști. Sunt aprôps o sută de figuri, — păpuși ca de o jumătate de metru înălțime — cele mai multe călări, femele și fetele în care și căruțe, îmbrăcate în costume naționale riguros exacte, formând acel pitoresc cortegiu care animază odată pe an străzile Brașovului, adunând puzderie de lume din prejur, doritori de o privilegiate neobicinuit de strălucită.

Dar' trebuie să ne grăbim, căci se apropie ora 2, hotărîtă pentru „banchetul festiv” care se dă în sala cea mare a „Casei de întruniri” (Gesellschaftshaus). Clădirea e în stil antic cam bastard, dar' e aşezată la loc frumos și sala banchetului este în adevăr vastă: peste o mie de persoane ar putea încăpea în bună voie. Mesa întinse cu aprôpe 300 de tacâmuri aşteptau pe invitați, care sosesc foarte ssaot.

Toți fruntașii de acolo și de la noi sunt de față, într' cări și personalul orașului. Observ cu plăcere, că lista mâncărilor e pe românește. Zic un „să trăiască” organizatorului, de și îmi e cam ciudă că a lăsat să se strecôre titlul francezesc *Menu*. Alt amănunt demn de laudă: tacâmul costă *opt lei* (cutrămură-te, Capșa). E adevărat că șampanie nu e, dar' mai bine un pahar de vin bun de cât o cupă cu apă gazoasă îndulcită. Doctorul *Ilie Beu*, harnicul dirigitor al banchetului, a alcătuit lucrurile de minune. Toasturile s'au desfășurat în totă regula, și în mijlocul celui

mai mare entuziasm, începând cu acela al presidentului *Cosma* pentru regele Francisc Iosif, și care a fost ascultat de toți comesezii în picioare și terminând cu acela al profesorului *Em. Antonescu* din București, care cu o vervă deosebită și cu o căldură comunicativă s'a strecurat foarte dibaciu printre sfâncile unei cuvântări mai mult politică. Forțe aplaudate au fost toastul primarului în limba germană, prin care s'a preconizat apropierea naționalităților pe tărîmul cultural, ace'a al părintelui *Cristea*, asesor consistorial, al profesorului *Negrut*, din Blaj, al profesorului din București *Gr. Ștefănescu*, și alte două-trei.

Pe la cinci ne împrațiam pe la casele noastre. Trebuia să ne pregătum pentru spectacolul de sêră, pentru *minunea* ce ne pregătește simpaticul *dr. T. Brediceanu*.

(Va urma).

De la societatea fondului de teatru.

Cu ocaziunea adunării generale ultime ținute în Sibiu, în August a. c., s'au înscris următorii membrii:

a) *Membrii fundatori*: „Albina institut de credit și economi” în Sibiu, Alexandru, Lebu, proprietarii mare în Sibiu, cu taxa de câte 200 cor.=400 cor.

b) *Membrii pe viață*, cu taxa de câte 100 cor.: *Dr. Elie Beu*, medic în Sibiu, *Parteniu Cosma*, direct. al „Albinei” din Sibiu, *Nicolae Florescu*, proprietarii în Ighiu, *Cornel Popescu*, preot ortodox român în Deva, *Ioan de Preda*, fiscal a consistoriului român din Sibiu, *Traian Oprea*, preot ort. român în Moldova-nouă, *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director sem. Sibiu=700 cor.

c) *Membrii ordinari*: *Eugen Bianu*, notariu în Făget cu 25 cor.; ear' cu taxa de câte 10 cor. următorii: *Nicolae Bălan*, prof. sem., Sibiu, *Ioan Baptist Bolu*, ofic. consist., *Dr. Ioan Borcea*, prof. la școala civilă de fete, *Arseniu Buncu*, secretariu la f. grăn., *Dr. Lucian Borcea*, adv. Ioan Bușița, prof. Beluș, *Ioan Bercu*, paroch ort. român Merchiașu, *George Boeriu*, notariu Arpaș, *Ioan Banciu*, preot ort. român Viștea sup., *George Borzila*, notariu în Vistex-inf., *Dr. Petru Cornea*, adv. Oravița, *Dr. Virgil Cioban*, preot militar ort. român Sibiu, *Vas. Domșa*, prot. ort. român Orăștie, *Trandafir Dragomir*, preot ort. român Arpaș, *Iosif Enescu*, preot ort. român Sibiu, *Amos Francu*, adv. Cluj, *Dr. Ioan Găroiu*, cand. de adv. Zărnești, *Francisc Hossu-Longiu*, adv. Deva, *Nicolae Ivan*, ases. consist., Sibiu, *Dr. Liviu Iancu*, preot ort. român, *Vișag Mateiu Jiga*, direct. la Furnice, din Făgăraș, *Dr. Ioan Margite*, adv., *Georgiu-de-jos*, *Aurelia Dr. Margita*, soție de adv., *Georgiu-de-jos*, *Dr. Ghița Măcelar*, adv. Mercurea, *Iacob Macaveiu*, vicariu, *Figăraș*, *Iovian Mureșan*, protop. or. român, *Turda*, *Ioan Maior*, oficial de domenii, *Blaj*, *Dr. Rubin Patila*, adv., *Alba-Iulia*, *Ieronim Preda*, contabil consist. Sibiu, *Dr. Eugen Piso*, adv., Sibiu, *Dr. Eugen Potacean*, adv., *Turda*,

Emil Pop, proprietar, *Bobobalma*, *Isaia Popa*, preot ort. român, *Oana-Sibiului*, *Dr. George Popescu*, adv., *Turda*, *Dr. Coriolan Pop*, adv., *Oradea-mare*, *Dr. Eugen Porea*, medic, *Băna*, *Ariton Popa*, preot, gr. cat. român, *B. Șașa*, *Dr. Victor Poruț*, adv. Cluj, *Dr. Iacob Radu*, vicariu, *Hațeg*, *George Romanul* pp. ort. român, *Deva*, *Dr. Ioan Sencuș*, adv., *Făgăraș*, *Ostav. Smigelschi*, pictor, *Sibiu*, *Romul Simu*, învăț. pens., *Sibiu*, *Leon Solomon*, notariu, *Draguș*, *Nicolae Tegan*, prot. gr. cat., *Sibiu*, *Dr. Alexandru Vaida Voivod*, medic, *Ioan Vătășan*, contabil, *Albina*, *Andre u Voda*, preot gr. cat. *O. mănăstul-de-âmpie*, *Mateiu Voileanu*, asesor consist., *Sibiu*, *Vasilie Zihan*, adv., *Dicső-Szent-Marton* = 525 cor.

d) *Membrii ajutători*: *Damasavin Poparad*, notariu Cârțișoara, *Dna Elisaveta Comaniciu* din Veneția, *Ioan Pop*, paroch în Sâmbăta-sup., *Irimie Iliescu*, paroch, *Sdremți*, *Candin Suci*, paroch, *Magina*, *Vasilie Langa*, paroch *Dărlös*, *Pavel Moneș*, paroch, *Cârțișoara*, *Alex. Șighiarteu*, preot ort. român, *Ciceu-Poieni*, *Ioan Marinescu*, not. cer., cu 3 cor., toți cu taxa de câte 2 cor. = 19 cor.

Toți aceștia au achitat taxele cu ocaziunea înscrierii. Dinții membrii vechi au achitat cu acea ocazie taxele de membri ordinari: *Dna Dr. Stefan Păcurariu*, *Dr. Elie Iancu*, medic. În total s'a încasat 1664 cor.

Pe lângă aceștia s'au mai înscris: *Avram Cornea*, preot ort. român, *Costeiu*, *Alexandru Breban*, preot gr. cat., *Băia mare*, *Dr. Elie Dăian*, protopop gr. cat. român în Cluj, *Alex. Pocol* de *Losna-mare*, proprietariu mare în *Băia-mare*, fie-care câte 100 cor.,

b) *ordinari*: *Dr. Ioan Dobre*, oficial consist., *Sibiu*, *Dr. N. Ionescu*, adv. *Caransebeș*, *Patriche Rimneant*, învățătoriu ort. român în *Costeiu*, *Romul Boiu*, privatist, *Sibiu*, *Teodor Balu*, profesor *Beiuș*, fie-care câte 10 cor.

Aceștia să binevoiescă a trimite taxele încă nesolvite la adresa casierului *Dr. Nicolae Vecerde* în *Brașov*. Achitându-se și aceste sume ar resulta taxe de 2104.

NOUȚĂȚI

Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și subcomisiunile sale țin ședință ordinară Luni în 9 l. c. n. după amiază la 3 ore în sala cea mică de ședințe din palatul comitatens.

Memoriei lui *V. Alexandri*. Luându-se inițiativa de a se tipări un album în memoria bardului de la *Mircești*, cei cari vor voi să scrie câte ceva sunt rugați a-și trimite manuscrisele la adresa dlui *A. D. Xenopol*, profesor universitar în Iași.

Himen. Dl *George Trifan*, culegător de litere în *Tipografia arhidieceșană* și școara *Elena Grindean* își sărbătozează nunia religioasă Duminecă în 8 Octobrie n. în biserica gr. or. din suburbiul *Iosefin* al *Sibiului*.

Poporul Român. Ziarul acesta din *Budapesta* începând cu 1 Octobrie vechiu va apăre de patru ori la săptămână. Dni. *Dr. Ioan Suci*, *Al. de Vajda-Voevod*, *Aurel Vlad* și *cnii A. P. Bănuț*, *dr. Cajus Brediceanu*, *dr. Ludovic Csato*, *Vasilie C. Osvadă*, *Substian Stancă* și *George Todica* vor colabora regulat. Direcțiunea „Poporul Român” va fi încercinată *Dlor. Lucan Boles* și *Donsie Stoica*.

Fir telefonic. Firul telefonic între *București* și *Budapesta* se va inaugura cu o deosebită solemnitate în ziua de 1 Octobrie st. v.

Pentru candidații de notariu. Cu termin până la 15 Octobrie n. e publicat concurs la postul de notariu cereal în *Japaneș* (comitatul *Carăș-Severin*). Cereala românească și consă din 5 comune. Veniți dau suma de 5000 corone, afară de taxa pentru lucrările private. Cererile concursuale sunt a se trimite protopretorului *Pé zely Géza* în *Orșova*.

Pentru catedrală. La fondul pentru zidirea bisericei catedrale au încurs din comuna *Bucerdea vinosă* (tra-tul *Alba-Iulia*) oferte de la următorii: *Teodor Pop*, *Antoniu Pop* câte 2 cor., *Gavril Boles*, *Nicolae Bornean* câte 1 cor., ear' de la alți contribuți 21 cor., 42 fil., total 27 cor. 42 fil.

Esamenele de oficeri în rezervă. La reg. de infanterie nr. 31 din *Cuj* au trecut următorii voluntari români: *Victor (Aud)*, *Ioan Tulbure (Hămeșg)*, *Dimitrie Gavrilescu (Gura-Horeze)*, *Nicolae Gharghel (Tôrcola)*, *Ioan Mateiu (Băra)*, *Petru Medesan (Șomfalău)*, *Dimitru Corbu (Boarta)*, *Ioan Prălea (Sărata)*, *Dionisie Răciu (Bungăre)*, *Dănilă Său (Harez)* și *Ioan Tigărea (Tereblești, Bicoșova)*. A emers și la regimul de infanterie nr. 2 din *Sibiu* au trecut următorii 3 români: *Nicolae Popica*, *Iacob Trif* și *Virgil Cerei*. r. *Laud* r.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu, precum s'a menționat, va aranja în zilele din 27—29 Octobrie a. c. a 4-a expoziție de pomi, struguri și cerealele lor în orașelul *Mercurea*. În contștința fruntașilor, ținută la 2 Oct. n. c. în *Mercurea* spre a se asigura buna reușită a expoziției, hotărâre s'a luat ca Joi în 26 să se țină acolo conferința învățătorăscă. Vineri în 27 după serviciul divin după primirea comitetului central al *F. Rom. Agricultur* se va ține ședința școlii nouă, iar după aceea sesiunea solemnă a expoziției. În aceeași zi s'a continuarea conferinței învățătorăscă, ear' s'era concert dat de societatea învățătorilor, constituți spre acest scop sub conducerea învățătorului *Iuliu Crișan*. Sâmbătă în 28 înainte de amiază se va țină sinodul protopopesc, urmat de banchet festiv, ear' s'era prezentatiune teatrală aranjată de diletanții de acolo. Duminecă împărțirea premiilor după amiază conferința preoțescă; în după-ameza expoziției, ear' s'era petrecere cu joc. Pentru adunarea obiecte or s'a numit agentii comunale, ear' însuși aranjamentul expoziției s'a concretizat dămnor *Agnes Dr. Măcelariu*, *Azapia Vulcu*, *Eutrosina Păcurariu*, *Parachiva Floacă* și *Aurelia Mieu*. Iată un program de festivități chemate a da nouă ață treburilor Reuniunii agricole cum și afacerilor de interes general din *Mercurea* și jur. În numărul viitor vom da programa expoziției.

FOIȘORĂ

Cronică literară.

I. Agribiceanu: De la țară.

În vara această de negrăită sărbătoare pentru noi Românii de aici și de ori-unde s'a întâmplat un eveniment literar însemnat, care nu s'a învrednicit de convenita atențiune, pentru-că majoritatea ziarelor noastre, cari au destul loc pentru intrigile și hărțuile din Pesta și din alte părți, pentru războiul și pacea dintre Ruși și Japonezi, cari au avut loc puțin pentru sărbărilor culturale din Sibiu, cum se și deschidă colonele neprețuite vr'unei știri despre un fleac ca acesta: „Lucașfêrul” și-a făcut tipografie? Unele dintre aceste ziare — câte? — au anunțat evenimentul printre „Noutăți”, și — pe cât am putut afla — numai „Tribuna” a jertfit trei colône din *subsol*, din *feuilleton*, acestei știri. Aici aprătiatul informator literar, dl *Il. Chereș*, salută călduros acest eveniment literar și are prișorul să constate, că e de așteptat spiritul de la revista „Lucașfêrul”, cănd și ea există încă altele asemenea. Și că o societate mare de literari și artiști să se organizeze a revistei lui „Lucașfêrul”, și să strălucească din nou în țară, și să scrie despre „reînvierea în

țară” al Transilvănenilor și despre alte multe lucruri necesitente.

Iată însă, că de la această tipografie ignorată nu vine o carte: „De la țară” de *Ioan Agribiceanu*. Avem în ea 12 bucăți prin cari trec figuri vesele și întunecate, deschise și tăcute. Când desfaci volumașul și-se smulge un țipăt, nu „un glas de durere”, deore ce vezi cum mōre *Grigorie Lupeanu*, ucis de un notariu de neam străin, care și mănacă averea — când este — și vrea să și fure și liniștea sufletului. Urmăzi zugrăvirea unui „căprar”, care numai de minciuni se ține cât e dragă de ziulică, și adună copiii ciotcă în jurul său, făcându-l să și păzescă și lui caprele, ca să pōtă dormi, adecă — vorba căprarului — să „povestescă cu cei ce s'au dus pe ceea lume”. — În fața unui mare pericol: închiderea școlei românești, preotul și învățătorul, cari erau certați din prișora temeiilor, își dau mâna, și această „impedare” aduce două lucruri bune: ridicarea unei școale noue și o perspectivă de viitoru fericit fetei preotului cu băiatul dăscăului. „Cala Măreș” ne arată trasiul unui cioban la vreme de bătrânețe, ear' „Costea pădurarul” e un om fieros, care și împușcă stăpănu pentru niște gânduri, pe cari acesta n'avuse vreme să și-le îndeplinească: tremoasă povestire, a cărei valōre ar fi fost mai mare, dacă ar fi fost mai concentrată și

mai clară la sfârșit. „Popa Vasilie” e un preot sărac, pe care îl muncesc gândurile de emigrare la America, dar' când vede cât amar trag și alții, se resemnă: „Mare e unul Dumnezeu și nu ne va lăsa”. Apoi vênătoarea unui „măștrău”, la care pușcașul era însoțit de un nepoțel de 12 ani, pe un ger cumplit: întruparea patimei putrice de a devani vênător.

„Un doctor” e tipul celui Român, care se pricepe la fel de fel de vindecări, și fiind-că a umblat mult, știe multe, dar' cele mai multe tot le îscodeste. „Dan jitarul” are o drăguță peste *Mureș*, și când să trecă într'o earnă la ea, gheața subțire se sparge și îl înghite apa. În „Răsunare” vedem cum se manifestază la țărani nostri uneori acest sentiment: prin ortare. Partea primă a acestei șicte e admirabilă, și când cetesti, că glasul necăjitului *Grigore*, care nu mai știa cum să rêsufde de năcăzări, „bate în stingere”, te cuprinde o îndușoare adâncă. Pe urmă ni-se arată, cum se perde întreg avutul frașilor maramurășeni în lăcomia și șarlatania *Jidan* lor fără scrupule, dar' șfârșitul acestei bucăți, cu acele declamații, în cari se amestecă elementele mitice cu naționalismul — să și zic — mistice, puse în gura unui țaran, este tot ce pōte fi mai jgăitor și mai fals. Și în sfârșit „hoțul” a fost orecând și el om de omenie, dar' omorându-și stăpănu, care el l'a adus la fapta

acăt', n'a înfundat pușcașu, de care se arăta că pat nici după ce fugise odată din ea.

Iată ce este primul volum al domnului *Ioan Agribiceanu*: o sumă de lucruri reale, pe cari le putem vede așăzi, dar' pe cari arta n'a pus încă stăpănu pe de a întregal. Mai multă concentrare, mai mult cumpêt în descrieri — numai unele, căl are și pasagi de totă frumusețe, — mai multă adâncire a subiectelor, evitarea câte unui cuvânt, care nu va pute fi literar (tăcânes), și un cuvânt de desvoltare mai mare a auto-critice, această mai e ce și dorim autorului.

Apoi mai are această carte câte un tip, cum e acea al căprarului, al doftorului și al ciobanului, zugrăvit fidel și cu îndemănat.

Meritul cel mare al volumului îl găsim însă în faptul, că e o carte națională, întrucât îmbrățișeză fapte și stări actuale, care trebuie să ne dea de gândit, cari ar trebui să ne preocupe și a căror cunoștere mai de aproape numai folositoare ne pōte fi.

Celor de la editura inst'ului îi facem „Lucașfêrul” le facem o rugare: să nu des-cât se pōte de multe cărți, în cari se ne rugăsim, să ne recunoștem, ca în aceste bucăți „de la țară”, ear' noi îi vom citi, îi vom înțelege, îi vom încușura cu drăgoșe, și îi vom încușura și le vom fi recunoșcători.

Ion Furtan.

Mulțămîta publică. Subscrierul aduc și pe această cale mulțămîta dlui George N. Clureu, student de academie, care pentru înființarea unei biblioteci școlare la școala noastră conf. rom. din Boroșneul-mic (Kis-Borosnyó) în tractul Treiscaune, a donat mai multe cărți folositoare pentru acest scop. Bunu Dumnezeu s-ei răsplătească însuși această jertfă adusă pe altarul cultural. *Boroșneul-mic*, la 29 Sept. n. 1905. Ioan Sântimbrean, inv. gr. or.

Scarlatina în Sebeșul-săseșc. După cum se vestește, în Sebeșul-săseșc grasăză scarlatina. În 3 l. c. n. a murit o copilă de 11 ani de această înfricoșată boală, ear' doi învețatori se află sub supraveghiere medicală.

La fondul de 20 fileri al „Reun'unii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, d n privilegiul sârbărilor „Asociațiunii” au mai dăruit: Nicolae Ju'au, mare propr. (Utvin) 2 cor.; Atanasiu Baicu, inv. (Giroc), Ioan Giorogariu, inv. (Chișoda), Nicolae Ionaș, prof. pension. (Blaj), fie-care 40 fileri; Nicolae Muntean, prot. (Gărd ste), Emil Pinciu, fie-care câte 60 fileri; Petru Stoica (Satu-nou) 1 cor., Dr. Lucian Borcia, adv. 1 cor. 40 fileri; Octavian Goga, stud. filos. (Paris), deșora Eugenia Tabăcaru, inv. (Baiuș), fie-care câte 1 cor.; Emil Avramescu, dir. de bancă (Rîmnic) 2 cor.; Emil Pop, propr. (Bobohalma) 20 fil.; Alexandru Sava, paroch, soția sa Eleonora n. Condor și fiul lor Traian, student (Bădeci), de la toți 3 cor.; R. Porumbaru (Bău) 18 cor. 92 fileri; deșora Silvia Câmpian (Gy.-S.-Miklós) 10 fileri.

Memorand rusesc. Adunarea nobilimel ruse va remite țaru'ui un memorandum, care-se cuprindă următoarele desiderate: despărțirea puterii judecătorești, administrative și legislative, responsabilitatea ministrilor, ridicarea nivelului moral al preoșimii și al poporului; libertatea asocierii, intrării și a presii și descentralizarea administrației.

Carne de cal. Duminecă s'a faceput și la Budapesta în mod oficial vânzarea de carne de cal. Resultatul a fost surprinzător. În aceeași zi s'au zăndut 1080 kilograme carne de cal și 2500 cârnați preparați din carne de cal. Carne de vită și de porc nu s'a prea vândut în ziua aceea. Sema, că s'are mare cerința, ba pôte încă mare de căt la noi.

O altă căzanie străveche. În legătura cu cele publicate de I. Popovici în zărnitul nostru sub titlul „Duce cărți vechi din veacul XVII.,” parochul N. Platoș din Cârjiți ne scrie următoarele: Subscrierul dând în biserica Cârjiți (tractul Deva) de o căzanie veche cu un tipar de cuget, că e scris cu mână (ou potcove vechi) cu titlu următoriu: „Carte românească de învățatură a Duminecilor peste s'n și la prezaice împărașești și la sfinți mari. Cu zisa și cu totă cheltuiala lui Vasilie Voevodul și dl țerii Moldovii, din lăuntru scripturii tălmăcită d'n limba slovească în limba românească de Varlaam Mitropolitul de țera Moldovei în tipariul — Domnăscă Mănăstire din Iași, de la XC anu. X M T = 1643.” Era s'e o aduc la expoziție, dar' am fost predat alte cărți vechi ad nr. 207/905 cugetând, că vor fi mai interesante — *Anticele romanilor.* De aceea aduc această la cunoștință; în cas de a fi această carte de interes, atunci sunt gata a trimite s'au a o aduce. Cu ocaziunea binevenită observ, că această carte e mai grăasă, are mai multe pagine de căt chiriadromionul dat de Șguna; adică cartea e mai grăasă, dar' nu chiar așa de înaltă ca chiriadromionul.

Programul examenului final, ce se va ține la 27 Octobrie 1905, 8 ore a. m. în școala s'rgonomică comitatensă din loc (êrgul de vite Nr. 10) despre aptitudinea învățăcelilor în lucrările economice e următoriu: a) *Lucrări de mând:* 1. Tăierea de paie și napi, precum și prepararea de nutrețe mestecate. 2. Mulțarea vacilor. 3. Înhamarea și prinderea la car a esilor și boilor. 4. Satorirea vērșii la vite, lăptoșiei ș. a., constatarea dacă vita pôrtă. — Tratatamentul vitei umflata (de trifoi) și al ranelor. 5. Cosătul. 6. Scóterea și c rătirea napilor de zăhar și de nutreț. 7. Săparea și grămădirea cu plugul de săpat „Planet junior”. 8. Sămănatul cu rāca și

cu mașina de sēmănat. 9. Scóterea, plantarea, legarea și îngrădirea pomilor. 10. Demostrarea diferitelor sisteme de oltoire la pomi. b) *Lucrări cu vite:* 1. Aratul cu plugul universal Sack, și anume: a) cu plugul s'rgur; b) cu tăietorul dinainte; c) cu plugul pre două brezde; d) cu plugul pentru afușămie; e) cu unelte de curățit; f) cu unelte de grămădit; g) cu est'rparatorul; h) cu făcătoriu de gropi; i) cu mașina de scos cartofi. 2. Aratul cu plugul de schimbat. 3. Lucrări cu carul cu „Planet junior” și anume: a) săpatul (curățitul) în diferite lățimi, afunzimi și moduri; b) grămăditul în lăuntru și în afară; c) brezdera cu marcherul; d) acoperirea brezdelor de sēmînțe și netezitul cu tăvălugul. 4. Grăpatul. 5. Sămănatul cu mașina de sēmănat. Sibiu, la 30 Septembrie 1905. Pres'idential comis'unei economice a comitatului Sibiu: Reissenberger, vicacomite.

PARTEA LITERARĂ.

Monografia comunei Galați (lângă Făgăraș).

(Compusă de Nicolae Aron, paroch gr. or.)
(Urmare.)

Insă comuna Galați după dreptul ei de crășmărit, care l-a usitat din vécuri și după al doilea drept ce l'a cumpărat, adică crășma comunei de astăzi, a fost imbiată și rugată ca să primescă despăgubire pentru regale 17.000 floreni (34.000 coróne). Comitetul cu sătenii nu s'au învoit, zicēnd cătră comisiunea esmisă în cauza această, că primește ce va da (hotări) legea și legea apoi a hotărit, ca comuna Galați să capete pentru regale numai 14.000 floreni.

d) În casul cu regalele, comuna Galați a perdut (păgubit) 3000 floreni (6000 coróne), și în procesul cu Șorșul 5000 fl., (10.000 coróne) — la olaltă perdere 8000 floreni (16.000 coróne), provenită din neprioeperie și încăpăținare, două pécate de mórte isvorite din mândria conduoătorilor comunali.

e) În anul 1888 s'a finit procesul cu segregarea, adică domnii cari au avut iosașuri și moșie în câmp la Galați și au ocupat partea de pădure și pășine în proporție pe baza legii de segregare a statului, față de ómenii locuitori din Galați, cari au făcut lobăgie: 5 zile în săptămăna fără plată și fără mănăcare până la 1848 când s'a șters. Un atare domn a fost și Apor Lazar, care prin proces a căștigat, că are drept din pădurea comunei Galați și din pășunit a patra parte. În casul acesta a pășit și comuna cu înțeles bun și a cumpărat partea această cu 1200 floreni v. a., (2400 coróne) — făcēnd cel mai înțelept lucru, căci astăzi întręga pădure (numai copaciul cei mari) sunt vēnduși cu 20.000 floreni (40.000 coróne) și prin urmare partea a patra a lui Apor Lazar ar fi 5000 floreni (10.000 coróne); prin urmare prin cumpărarea pădurei de la Apor Lazar, comuna Galați a căștigat 4000 floreni (8000 coróne).

În procesul de hotar cu comuna vecină Felmer în 9, 10 și 11 Iulie 1885 s'a călcat granița în fața judecătoriei regie cercuală din Făgăraș și a martorilor străini, cari apoi au fost ascultați.

a) Membrii comitetului din Galați au călcat granița: de la capul tăieturii din sus tot pe muchie până la copaciul cel rēu și mai departe tot pe muchie prin tufe din movilă în movilă până la bolboci (și scriitoriu al acestei monografi a călcat această graniță).

b) Felmerenii au luat granița din capul tăieturii în jos pe piscul lui Misain până în valea lungă; apoi au eșit pe fața văii lungi la movila din deal, — o graniță fără semne și necorrespunzătoare.

c) După-ce au fasionat martorii străini toți în favorul comunei Galați, că acel teritoriu de pricină este al comunei Galați și că au pomenit în folosință tot Galațul; după-ce Felmerenii vēzēnd, că martorii au fasionat pentru ei rēu, — au mai pretins ca încă 6 martori din Galați se fa-

sioneze, că al cui e teritoriul, au fost ascultați martorii: George Păcală, primariu, Petru Marhao, cassariu, George Filip, Nicolae Albu, George Filimon Dan și George Aron Lazar, cari la întrebarea județului: care pământ la ținut comuna Galați în arēndă de la comuna Felmer, au declarat: că pământul de pricină este al comunei Galați și hotarul cu arēndă este muchea dealului pe lângă graniță, așa ne-au spus și părinții noștri.

d) Resultatul procesului cu Felmerul a fost aducerea sentinței:

Comuna Galați are dreptul de folosință mai departe împreună (la olaltă) cu comuna Felmer; insă pentru dreptul de proprietate și regularea graniței și a movilelor, comuna Felmer se îndrumēză la calea legii, care proces încă până astăzi în 1904 nu l'a pornit.

Tot sub primarii comunali: George Păcală, Gregore Aron și Petru Schiopu, s'a construit drumul comitatului Făgăraș cătră Sighișóra în anul 1882, când s'a dărimat cu dinamit ripa Șusului, strămutându-i acestuia iosagul pe cóstă în jos, când tóte comunele țerii Oltului până la Avrig au cărat ghicași și au pardosit drumul, care l'au șerpuit prin locurile ómenilor, esproprietându-i pe zăpodini în sus până la ciungi; apoi s'a așezat definitiv „saiba cătanelor” în lunca din jos de sat, în anul 1890 tot pe baza legii de esproprietărire, dându-le la ómeni bani pentru pământul luat cu sila.

Astăzi primariu este tot Petru Schiopu, care peste un an implinește 12 ani de funcțiune, în timpul căruia la anul 1903 s'a dărimat podul peste Olt, între Galați și Făgăraș, avēnd a se face în anii viitori alt pod peste Olt, construit din fier ceva mai în jos de cum fusese făcut podul cel de lemn acoperit, un pod fórte frumos, clădit sub Maria Teresia la anul 1769. În anul 1763 podul peste Olt era stricat ca și astăzi, după-cum ne spune dascădul Andreie Novolieviciu din Făgăraș în scrisoarea sa din globul orășii de pe turnul bisericii greco-orientate din Făgăraș din anul 1791.

Podul peste Olt numit „podul Galațului”, căci după predanie gălățenii au lucrat la el, de unde a urmat, că până în anul 1890 ei n'au plătit vamă pentru pod, ar fi ținut așadară 135 de ani și va mai trece încă 15 ani până va fi stricat cu totul, căci se continuă folosirea lui pentru trecerea cu piciorul și astăzi, ținēnd un timp de 150 de ani, destul pentru un pod de lemn.

1. Cel dintăiu notarēș sătesc la noi în Galați din auzite a fost: Aron Lazar, care a fost și primariu.

2. Al doilea notarēș comunal a fost Vinczi magiar, locuitor în Făgăraș, sub care s'a zidit școala confesională din Galați.

3. A treilea notariu comunal a fost George Păcală, fost și primariu.

4. A urmat notariu comunal în Galați Ioan Grozea, care a funcționat din anul 1864—1872, adică opt ani, când ca notariu móre.

Sub acest notariu energic se luase inițiativa formării unui fond școlar din pătrariul din cărcimă, dar' fără nici un rezultat real.

Sub Grozea s'a tăiat valea virēnului în lunca din jos de sat, pentru-că aceia vale îneca comuna în timpul verii, când veniau potopuri.

5. A urmat notariu comunal în Galați Apati, magiar din Valendorf din 1872—1878, care însă venia rar în comună, suplinindu-l ca notariu tot George Păcală, primariul și colectorul de dare din Galați, care pe timpul acela singur conducea tóte agendele comunei politice.

(Va urma.)

Cărți și revisto.

Discursurile presidentului Asociațiunii Iosif Sterea Șuluțu de Cărpentș cu ocaziunea sē bārilor Asociațiunii ținute în Sibiu la 19 August n. 1905 și zilele următoare sunt trei la număr: unul ținut cu prilejul adunării generale a Astrei, al doilea la inaugurarea muzeului istoric și etnografic și la deschiderea expoziției și cel din urmă e discursul de încheiere. În sfărșit se reproduc și unele aprecieri și voci de presă despre aceste discursuri, ascultate cu plăcere și cu folos de cei cari au fost de față.

Oficială.

Onoratele oficii parochiale sunt îndatorate a merge imediat la epitropia bisericească și a se convinge, dacă premiile de asigurare sunt solvite. Întru cât nu vor fi solvite sē se solvescă în grabă. Oficiile protopopești sē controleze achitarea.

Apel

cătră toți p. on. domni și dómne, inbitori și sprijinitori ai școlii și ai culturii naționale, cum și cătră tóte instituțiunile noastre culturale și librăriile noastre românești.

Subscrierul vōind a înființa la școala noastră gr. or. română din Boroșneul-mic (tractul Treiscaune) o bibliotecă școlară și parochială, și find-că poporul din loc e într'o stare m'eră în cât nu pôte contribu la acoperirea șeselor cu această bibliotecă, abia putēndu-și plăti șescele avute cu edificarea noului edificiu școlar, vō rog ca pe unul cărorora vō zace la inimă cultivarea și înaintarea poporului nostru românesc, binevoiuți a contribui căt de puțin și totodată a îndemna și pe alții din apropiere a contribui pentru înființarea acestei biblioteci, care este menită a dezvolta cultura poporului nostru așezat în mijlocul unei mase mari de străini.

Se primesc cu mulțămîta și cărți pentru acest scop.

Oficiile marțimăre vō rog a le trimite la adresa subscrierului în Kis-Borosnyó (Boroșneul-mic), cari apoi se vor publica în zărnitul nostru oficioș „Telegraful Român”. Sperănd că rugarea va fēe marțimăroș și sprijinită ai școlii, scriem:

Boroșneul-mic, la 16/29 Sept. 1905.

Ioan Sântimbrean
inv. gr. or. rom.

Nr. 665/1905 243 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia Almașul-mare—Brădet, protopresbiteratul Orăștiei, pe baza decisiului consistorial nr. 7504 Bis. a. c. se escrie concurs nou, din oficiu, cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasionate la cōla B, pentru întregirea venitelor preoșești de la stat.

Concurenții sunt recercați a și așterne rugăriile instruite în sensul normelor din vigóre, în termenul deschis la oficiul protopresbiteral, avēnd a se presenta cu 8 zile înainte de alegere în vre'o Duminecă sau sērbătore înaintea parochienilor pentru a cânta, respectiv a celebra și a cuvēnta.

Orăștie, 18 August 1905.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

Vasilie Domșa
protopresbiter

Nr. 75/1905 244 1—1

Publicațiune.

Zidirea școlii comunei bis. gr. or. Cămpeni se dă în întreprindere prin licitațiune minuendă fu 2/15 Octobrie 1905 la 1 1/2 ore p. m.

Prețul strigării este 14 mii coróne și lucrarea se va începe în primăvara anului 1906.

Se recere o cauțiune până la 5 mii coróne.

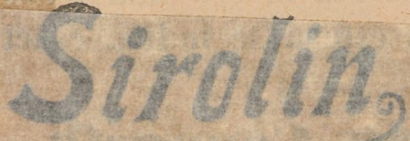
Întreprinderea se pôte face cu și fără material, însă materialul adunat trebuie primit cu prețul procurării.

Planul și preliminarul se pot vedé la oficiul parohial.

Cămpeni, 21 Septembrie 1905.

Romul Furdul
protopresbiter.

Este recomandat de cei mai distiņși pofesori și medici ca remediu eminent contra:

ca bronchită acută, lusa convulsivă, convalescentilor după influență.

morburiilor de plumâni, afecțiunilor organelor de respirare,

ca bronchită acută, lusa convulsivă, convalescentilor după influență.

F. Hoffmann & Co. fabrică chimică, Basel (Elveția)

Nr. 421 1905

[232] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului I de învățătoriu la școala noastră din Mihalțiu se scrie concurs cu termin de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt: 600 cor. din repartiție, quartir, lemne de foc și grădina. Cererile se vor înainta subsemnatului oficiu, în termenul susindicat, îndatorat fiind cel ales a instrui pe elevi în cântările bise ricești și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Cuincuenalul se va computa numai după anii serviți la școala din această comună.

Oficiul protopresbiterial al Albei Iulia în conțelegere cu comitetul parohial.

Alba-Iulia, 3 Septembrie 1905.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 110 1905

[231] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de preot în comuna bisericăscă de clasa III. Vidra de jos protopresb. Câmpenilor se publică concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare.

Venitele sunt cele arătatea cu ocaziunea întregirii dotării preoțești din partea statului.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare la subscrisul oficiu în termenul convenit și a se înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a ce-lebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterial gr. or. Câmpeni.
Câmpeni, 6 Septembrie 1905.

Romul Furdui, prot.

Pe timpul secetei din vara trecută abnormală a fost earăși singură în întregă Ungaria

Prima plantație pentru nobilitarea viței de pe Târnave

(Proprietar: Fr. Caspari, Mediaș 67, Ardeal) care a udat vițele sale cu cantitatea enormă de apă de 5 milioane litri pe zi; este deci singura firmă, care poate liferă vițe frumoșe și în toate privințele (84) 2-47 neeseptionabile.

Catalog ilustrat cu număröse scrisori de recunoștință gratis.

In „Biblioteca băncilor române“ a apărut

Băncile române

din Transilvania și Ungaria

de Constantin Popp, funcționar la centrala „Albinei“, Sibiu. — Se poate procura de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu cu prețul de 50 fileri.

Un tinăr

demn de încredere, cunosător de contabilitate, eventual **absolvent al academei comerciale**, care posedă limba română în scris și vorbit, află imediat aplicațiune pentru birou și magazin — Oferte cu pretenșiunile de salar și referențe sunt a se adresa dlui **Fr. Caspari**, proprietarul școlii de viță de vie în Mediaș. (240) 2-3

A apărut:

Calendarul arhidieceșan

pe anul
1906

și se poate procura de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu. Prețul 40 fileri, cu gentism 80 fileri, plus porto postal 10 resp. 20 fileri.

O singură frecare cu

Săpunul Schicht

(săpun cu cerb ori cu cheie)

e ca și

(131) 5-89

doue frecări

cu săpun obicinuit

Săpunul Schicht e cel mai bun și mai eficient.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

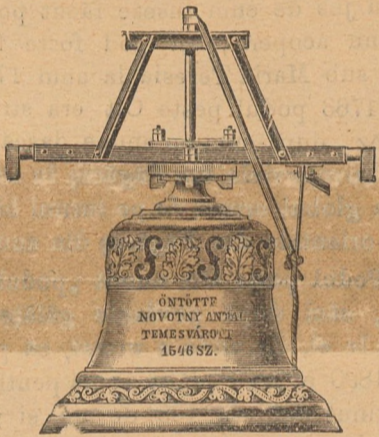
în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum și la repararea clopotelor stricate mai departe spre facerea de clopote armonioșe, pe lângă garanță de mai mulți ani, fe fie-care mărime, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întorče clopotele cu ușurință în ori-ce parte, îndată ce sunt bătute de o lature, prin ceea ce sunt mântuite de a se strica. Cu deosebire recomandă: (119) 16-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată. Aceste clopote au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, câte un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg. turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătute, de sine stătătoare, spre ajustarea clopotelor bătrâne cu corone de fier bătut, ca și spre turnarea de tóce din metal. Se află clopote în greutate de 300 kg. și mai jos.

Preț curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco. La espoșiția milenară din Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare.

Cruce sau stea după electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc esere

vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că vechi de 20 ani.

aparatură acesta vindecă și folosesc contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, impedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, scăderea de inimă, asma, auzul greu, sgârčiuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, recaltă la mâini și picidre, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnia, epilepsia, circulația nerregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din tóte părțile lumii cari prețesc cu multămiră înconșunța mea și or-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a probe aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deore-ce „Casul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios opriț fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă fu deosebit

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espeditie din centru și locul de vândare pentru țeră și strălnătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, **V., strada Vadász 42/V**
colțul straua **Kálmán**.

Sz. 2926, 3075, 3087, 1905.

[235] 3-3

Faeladási hirdetmény.

Alulirt járási főszolgabíró irodájában 1905 évi **október hó 28-án** d. e. 11^{1/2} órakor nyilvános árverés útján eladatik Szabvármegye:

I. Péterfalva község „Muncel“ nevű erdejének 5333 kat. h. területén található, mintegy 73,160 m²-re becslült **bükk-tüzfifa** és „Tomnatik“ nevű erdejének 191 kat. h. területén található mintegy 16,692 m²-re becslült **luczfenyőmüfa** és 9300 m² re becslült **luczfenyő- és bükk-tüzfifa**.

Kikiálltási ár:

a) Muncel nevű erdőtüzfijára vonatkozólag 29,264 korona;

b) a Tomnatik nevű erdőmü- és tüzfijára vonatkozólag 28,758 korona.

II. Lomány község „Cruci Comarnici“ nevű erdejének 3696 kat. h. területén található mintegy 45,722 m²-re becslült **bükk-tüzfifa**.

Kikiálltási ár: 18,288 kor. 80 fil.

III. Sebeshely község „Găușoara“ nevű erdejének 247 kath. területén található mintegy 1800 m²-re becslült **tölgytüzfifa**, 1800 m²-re becslült **tölgytüzfifa** és 5100 m² re becslült **bükk-tüzfifa**.

Kikiálltási ár: 6360 korona.

Nevezett erdőrezek egymás mellett fekszenek. Az I., II. és III. alatt megjelölt fatömegekre nézve az árverés külön-külön fog megejtetni.

Bánatpénz a kikiálltási árnak 10%.

Zárt írásbeli ajánlatok az árverés megkezdéséig elfogadtnak.

Az árverési feltételek és becslési jegyzék a százszebesi m. kir. járási erdőgondnokságnál, valamint alulirt járási főszolgabíró irodájában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Szászszebes, 1905, évi szeptember 22.

A járási főszolgabíró

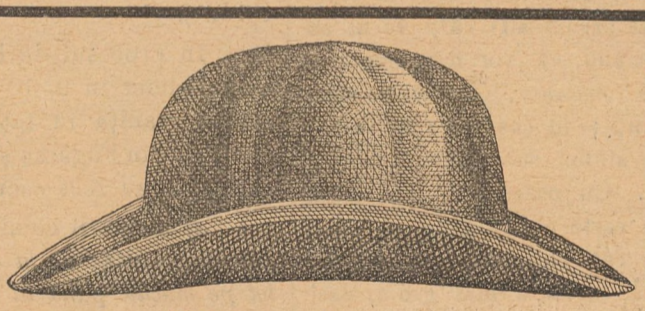
Schönbauer

Cea mai mare prăvălie ardeleană de pălării

FRITZ CONNERTH, palărier

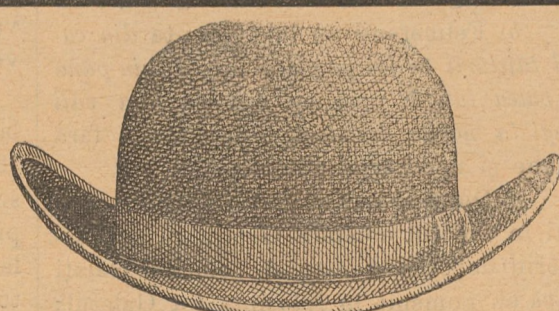
Pălărie preoțeșcă pěrósă.

Pălărie preoțeșcă netedă.

Sibiu

strada cisanădiei nr. 1

Pălărie preoțeșcă din stofă de cilindre.

Sibiu

strada cisanădiei nr. 1

Se recomandă ca specialitate în cele mai fine pălării preoțești în toate formele și calitățile ca de mētasă, de pislă netedă și de pislă pěrósă în cea mai bună calitate și cu prețurile cele mai efine. — La comande din afară este a se indica exact adresa, cum și soiul și mărimea pălăriei.

Cu tótă stima

Fritz Connerth